

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-51/18-53/
Podgorica, 4. septembar 2018. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDSJEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
DR HALILA DUKOVIĆA SA EKSPERTSKOM MISIJOM ODIHR-A
ZA OBLAST LJUDSKIH PRAVA,
održanog u Podgorici 27. avgusta 2018. godine

Ekspertska misija Kancelarije OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) za oblast ljudskih prava posjetila je Crnu Goru u periodu od 27. avgusta do 2. septembra 2018. godine.

Cilj njihove posjete bio je identifikovanje izazova i dobrih praksi u zaštiti branitelja ljudskih prava. Tokom posjete organizovani su sastanci sa predstavnicima državnih organa i nevladinih organizacija, a 30. avgusta je organizovan Okrugli sto za relevantne državne i aktere civilnog društva na kojem se razgovaralo o položaju branitelja ljudskih prava u Crnoj Gori.

Nakon posjete eksperti ODIHR-a će u narednih dva-tri mjeseca sačiniti i dostaviti Vladi Crne Gore Izveštaj o procjeni stanja u Crnoj Gori koji će biti povjerljivog karaktera.

U prvoj polovini 2019. godine ODIHR će izdati Konačni izvještaj o procjeni situacije branitelja ljudskih prava koji će biti javan i sadržaće pregled posjeta svih zemalja realizovanih u prvom ciklusu procjene.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković održao je sastanak sa ekspertskom misijom ODIHR-a za oblast ljudskih prava, koju su činili Omer Fisher, šef Odsjeka za ljudska prava u Kancelariji ODIHR-a i Dilnoza Satarova, savjetnica za ljudska prava u ODIHR-u.

Na sastanku su učestvovali i: Marta Šćepanović, predsjednica Zakonodavnog odbora i članica Odbora za bezbjednost i odbranu, Jovanka Laličić, članica Zakonodavnog odbora, prof. dr Miodrag Vuković, član Zakonodavnog odbora i Odbora za bezbjednost i odbranu i Momčilo Martinović, član Zakonodavnog odbora.

Sastanak je održan u Skupštini Crne Gore 27. avgusta 2018. godine.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je informisao eksperte ODIHR-a o metodologiji rada Odbora za ljudska prava i slobode naglašavajući da je ovo radno tijelo Skupštine prepoznato po multisektorskom pristupu u radu kojim nastoji doprinijeti razvoju i zaštiti ljudskih prava u Crnoj Gori. Takav način rada doprinio je rješavanju određenih problema i rezultirao je pozitivnim ocjenama Evropske komisije u izvještajima o Crnoj Gori. Odbor na osnovu Programa rada Vlade, Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori, Rezolucije Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, Rezolucije Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope i aktivnosti Skupštine Crne Gore svake godine sačinjava Plan aktivnosti, čiji Predlog se razmatra na sjednici Odbora u prisustvu predstavnika nadležnih državnih organa, međunarodnih i nevladinih organizacija koji iznose svoje sugestije na Predlog plana. Prilikom izrade Plana, Odbor se rukovodi ocjenama stanja iznešenim u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori, a pogotovo iznijetim kritikama, pa u cilju njihovog rješavanja utvrđuje konkretne aktivnosti koje realizuje u saradnji sa svim relevantnim subjektima.

Predsjednik je saopštio da je saradnja Odbora sa institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore izuzetno dobra, kao i saradnja sa državnim organima, međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda. O dobroj saradnji sa institucijom Zaštitnika svjedoči podatak da je Zaštitnik, odnosno predstavnik Institucije od 22 sjednice Odbora za ljudska prava i slobode u 26. sazivu Skupštine bio prisutan na 14 sjednica i skoro svim drugim aktivnostima Odbora. Informisao je da je Zaštitnik u obavezi da do 31. marta tekuće godine dostavi Skupštini Izvještaj o radu za prethodnu godinu i da Skupština povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika, na predlog Odbora za ljudska prava i slobode, donosi Zaključke kojima ojačava preporuke Zaštitnika sadržane u godišnjim izvještajima. Ukazao je na važnost Zakona o zabrani diskriminacije navodeći da je isti izmijenjen 2014. godine u skladu sa preporukama Evropske komisije, dok su 2017. uslijedile nove izmjene i dopune, čime je u potpunosti usaglašen sa standardima Evropske unije.

Dr Halil Duković je informisao eksperte ODIHR-a da je Odbor za ljudska prava i slobode 2014. godine upućivao određene kritike na račun rada institucije Zaštitnika ukazujući na nedovoljne kapacitete Institucije za sprovođenje Zakonom utvrđenih nadležnosti, što je kasnije potvrđeno i u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori. Institucija Zaštitnika je preduzela aktivnosti na rješavanju uočenih problema, što je rezultiralo većom vidljivošću Institucije i velikim procentom riješenih predstavi građana. Takođe, proaktivnost Zaštitnika je veća, o čemu svjedoči i 75 predmeta pokrenutih po sopstvenoj inicijativi tokom 2017. godine.

Predsjednik Duković je naglasio da Odbor za ljudska prava i slobode ne održava sjednice samo u zgradi Skupštine Crne Gore, već često organizuje posjete raznim ustanovama širom Crne Gore kako bi se poslanici uvjerali na koji način se sprovode zakoni i poštuju ljudska prava. Tako su članovi Odbora i predstavnici nadležnih institucija i organizacija krajem 2017. posjetili Malu grupnu kuću u Bijelom Polju, a u julu 2018. godine Sektor B Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Nikšiću. Važnim smatra upoznavanje svih građana sa njihovim pravima i obavezama zbog čega je Odbor za ljudska prava i slobode širom Crne Gore organizovao brojne javne tribine.

Kada je riječ o saradnji sa nevladinim organizacijama, predsjednik Duković je saopštio da monitoring nad radom Odbora vrši NVO „Građanska alijansa“ čiji predstavnik prisustvuje sjednicama Odbora. Takođe, značajna je saradnja i sa drugim nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda, prvenstveno sa Savezom udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ sa kojima se organizuju redovni sastanci radi upoznavanja članova Odbora sa problemima sa kojima se suočava ova populacija.

Intenzivna je i kvalitetna saradnja članova Odbora za ljudska prava i slobode sa međunarodnim organizacijama. Rad Odbora od strane predstavnika UNICEF-a ocijenjen je veoma pozitivno, riječima da *“Odbor vrši pravilan monitoring ljudskih prava i prava djeteta, a izlazak na teren svjedoči da se prava poštuju, što se redovno provjerava. To je pristup za koji iz UNICEF-a žele da se nastavi, a ovakav pristup i posvećenost traže od svih zemalja, jer je posvećenost u Crnoj Gori izražena na visokom nivou.”*

Predsjednik Odbora je zaključio da Crna Gora ima dobar zakonodavni okvir čija implementacija svakim danom napreduje. Izrazio je uvjerenje da će preporuke eksperata ODIHR-a koje će biti sadržane u Konačnom izvještaju o procjeni situacije branitelja ljudskih prava koristiti nadležnim organima u Crnoj Gori u daljim aktivnostima koje se tiču unapređenja zaštite ljudskih prava i sloboda.

Omer Fisher, šef Odsjeka za ljudska prava u ODIHR-u je informisao poslanike o cilju njihove posjete Crnoj Gori. Saopštio je da će eksperti ODIHR-a u okviru prvog ciklusa monitoringa posjetiti određeni broj zemalja članica OEBS-a kako bi identifikovali izazove i dobre prakse u zaštiti branitelja ljudskih prava. Crna Gora je prva država koju su posjetili u okviru ovog ciklusa monitoringa, a u narednih dva- tri mjeseca sačinice Izvještaj povjerljivog tipa koji će poslati Vladi Crne Gore, dok će u prvoj polovini 2019. godine sačiniti javni Izvještaj

u kojem će biti sadržane ključne informacije, nalazi, zaključci i preporuke za sve zemlje koje posjete. Nada se da će na osnovu prikupljenih informacija moći da daju preporuke za rješavanje ključnih izazova sa kojima se Crna Gora suočava, ali i da će identifikovati dobre prakse koje će preporučiti drugim državama.

Naglašavajući da je saradnja skupštinskih odbora sa nevladinim organizacijama veoma važna, ekspert Fisher je upitao kako se u praksi sprovodi monitoring od strane nevladine organizacije nad radom Odbora za ljudska prava i slobode, na koji način se vrši odabir nevladinih organizacija i kako su organizacije koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom uključene u zakonodavni postupak imajući u vidu da se lica sa invaliditetom suočavaju sa brojnim preprekama.. Takođe, interesovao se za funkcionisanje sektora bezbjednosti i njihovu ulogu u zaštiti branitelja ljudskih prava.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je saopštio da se Skupština Crne Gore i njena radna tijela mogu pohvaliti kvalitetnom saradnjom sa nevladinim organizacijama, ističući da se svi njihovi predlozi i sugestije pažljivo razmatraju i u značajnoj mjeri uvažavaju. Pojasnio je da predstavnik NVO „Građanska alijansa“ koja vrši monitoring nad radom Odbora za ljudska prava i slobode prisustvuje svim sjednicama i drugim aktivnostima ovog radnog tijela Skupštine. O uvažavanju sugestija nevladinog sektora svjedoči i podatak da je zbog primjedbi predstavnika nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom prilikom razmatranja Predloga zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom Odbor donio Zaključak kojim je obavezao nadležno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava da u saradnji sa predstavnicima organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom poboljša tekst Predloga zakona, što je u definisanom roku i učinjeno. Saopštio je da je svaka NVO koja se obratila zahtjevom za učešće na sjednici Odbora za ljudska prava i slobode dobila odobrenje. Takođe, predstavnici nevladinih organizacija su uključeni u rad Vlade i drugih državnih organa u skladu sa relevantnim propisima, a njihovo učešće u izradi nacrtu zakona definisano je Uredbom o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija koju je donijela Vlada Crne Gore.

Dr Halil Duković je informisao eksperte da Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore ima pravo da bez najave, u svako doba dana i noći posjeti ustanove u kojima su smještena lica lišena slobode. Napredak u zaštiti prava lica lišenih slobode i poboljšanje uslova u pritvorskim i zatvorskim jedinicama je vidljiv i ohrabrujući.

Predsjednica Zakonodavnog odbora i članica Odbora za bezbjednost i odbranu Marta Šćepanović je saopštila da Odbor za bezbjednost i odbranu razmatra Izvještaj o radu Ministarstva unutrašnjih poslova i Izvještaj o radu Agencije za nacionalnu bezbjednost i na taj način se informiše da li je bilo kršenja ljudskih prava od strane pripadnika policije. Kada se u postupku utvrdi da je bilo povrede ljudskih prava, na kontrolnim saslušanjima se prikupljaju informacije o aktivnostima preduzetim protiv počinitelaca takvih djela. Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda je važan za sve poslanike, jer im nudi polaznu osnovu za sagledavanje stanja u ovoj oblasti. Na osnovu podataka u Izvještaju o radu Zaštitnika za 2017. godinu uočava se da je povećan broj pritužbi lica lišenih slobode što je rezultat povećane vidljivosti institucije Zaštitnika, ali i povećane svijesti ovih lica o njihovim pravima. Policijski službenici za koje je u zakonom definisanom postupku utvrđeno da su prekoračili ovlašćenja bivaju adekvatno sankcionisani. Poslanica Šćepanović je obavijestila da je nedavno izabran novi direktor Uprave policije i da je na saslušanju koje je organizovao Odbor za bezbjednost i odbranu prilikom davanja saglasnosti za njegov izbor ovo pitanje bilo u fokusu pažnje poslanika.

Savjetnicu za ljudska prava u ODIHR-u Dilnozu Satarovu je interesovala procedura za razrješenje pojedinih članova radnih grupa, branitelja ljudskih prava za koje je informisana da su isključeni iz radnih grupa.

Dr Halil Duković je saopštio da je to nadležnost Vlade Crne Gore, ali da nema informaciju da je neko od njih razriješen. Istakao je da o odnosu države prema nevladinim

organizacijama svjedoči i način njihovog finansiranja. Zakonom o nevladinim organizacijama je utvrđeno da država za programe i projekte od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije raspodjeljuje sredstva u iznosu od najmanje 0,3% tekućeg godišnjeg budžeta, da se izdvajaju posebna sredstva za finansiranje projekata organizacija koje djeluju u oblasti zaštite lica sa invaliditetom u iznosu od 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta i sredstva za kofinansiranje i međufinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, podržanih iz fondova Evropske unije, u iznosu od najmanje 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta. Takođe, za finansiranje projekata nevladinih organizacija obezbjeđuju se i sredstva Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, dok i svaka opština iz svog budžeta izdvaja određena sredstva za finansiranje projekata nevladinih organizacija.

Poslanica Marta Šćepanović je detaljnije informisala o saradnji Radne grupe za izmjene izbornog zakonodavstva sa nevladinim organizacijama. Radna grupa je raspisala javni poziv i zahtijevala da nevladine organizacije dostave svoje predloge u pisanoj formi, a nakon toga na sjednici Radne grupe iste obrazlože. Od velikog broja nevladinih organizacija koje se bave izbornim zakonodavstvom (CEMI, CGO, CDT, MANS) samo je CDT dostavio konkretne predloge i doprinio radu ove Radne grupe. Neki njihovi predlozi su prihvaćeni, dok za druge treba određeno vrijeme da bi se mogli implementirati. Informisala je i da je nevladinim organizacijama omogućeno da prate rad Odbora za bezbjednost i odbranu, ali da nije postojalo veće interesovanje.

Ekspert Omer Fisher se osvrnuo i na slobodu medija i okruženje za medije u Crnoj Gori i upitao da li su u slučaju napada na novinarku Oliveru Lakić nadležni u sektoru bezbjednosti preduzeli sve što je bilo u njihovoj moći i da li je Odbor za bezbjednost i odbranu tim povodom imao aktivnosti. Takođe, upitao je da li su ova tri Odbora imala ulogu u postupcima razrješenja članova Savjeta Radio i televizije Crne Gore.

Poslanica Marta Šćepanović je saopštila da je Odbor za bezbjednost i odbranu 1. juna 2018. godine održao Kontrolno saslušanje ministra unutrašnjih poslova, v.d. direktora Uprave policije, direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, Vrhovnog državnog tužioca i glavnog specijalnog tužioca povodom aktuelne bezbjednosne situacije u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na ranjavanje novinarku ND „Vijesti“ Oliveru Lakić. Odbor je donio Zaključke kojima je najoštrije osudio slučaj ranjavanja novinarku Oliveru Lakić i izrazio očekivanje da Uprava policije i Tužilaštvo, uz pojačanu i koordiniranu akciju sprovedu efikasnu istragu, otkriju izvršioca i nalogodavce ovog čina i privedu ih pravdi. Odbor je ukazao na značaj potpune koordinacije i preventivnog djelovanja u cilju predupređenja mogućih i otkrivanja nerasvijetljenih teških krivičnih djela. Navela je da Odbor prati realizaciju Zaključaka za čije ispunjenje je potrebno određeno vrijeme i planira da do kraja godine ponovo održi sjednicu u vezi sa ovim pitanjem.

Poslanica Šćepanović je pojasnila da je pitanje slobode medija u nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. U toku je izrada seta nacrta zakona iz oblasti medija i nadležni Odbor planira da razmotri njihove nacрте. Saopštila je da su članovi Odbora više puta ukazivali na važnost novinarske profesije i stvaranje uslova u kojima novinari mogu obavljati posao u bezbjednom okruženju.

Pitanje izbora i imenovanja je u nadležnosti Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore sa čijim predstavnicima eksperti mogu dogovoriti sastanak ukoliko žele detaljne informacije.

Prof. dr Miodrag Vuković je ocijenio da Crna Gora nije drugačija od ostalih država koje su u procesu demokratske tranzicije, pa ni po pitanju ljudskih prava i zloupotreba od strane onih koji su navodno branitelji ljudskih prava. Saopštio je da je na istoj sjednici Skupštine Crne Gore na kojoj su razriješeni neki članovi Savjeta RTCG razriješen i viceguverner Centralne banke Crne Gore, ali da se time niko nije bavio, niti je dovodio u pitanje razrješenje, dok se u slučaju

Savjeta RTCG govori o ugroženosti ljudskih prava članova Savjeta. Zaključio je da ljudska prava ne smiju biti pokriće za kršenje zakona.

Ekspert ODIHR-a Omer Fisher je informisao poslanike da ODIHR daje ekspertska mišljenja na nacrtu propisa u vezi sa ljudskim pravima. Takva mišljenja se daju na zahtjev države, odnosno predsjednika Skupštine ili predsjednika nadležnog odbora, a ne na pojedinačni zahtjev poslanika. Ekspertska mišljenja se dobijaju tri do četiri mjeseca nakon slanja zvaničnog zahtjeva.

Poslanik Momčilo Martinović je istakao da Skupština Crne Gore obavlja kako svoju zakonodavnu, tako i nadzornu i kontrolnu ulogu. Ocijenio je da su zakoni u oblasti ljudskih prava kvalitetni i usaglašeni sa međunarodnim standardima, a da veću pažnju treba posvetiti njihovoj implementaciji. Rad Skupštine je transparentan, a u radu radnih tijela učestvuju ne samo predstavnici nevladinih organizacija, već i predstavnici strukovnih udruženja.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je saopštio da godišnji izvještaji Evropske komisije o Crnoj Gori ukazuju da se situacija u oblasti ljudskih prava konstantno poboljšava i napredak je evidentan, a brojne obaveze iz poglavlja 23 i 24 su ispunjene što je takođe dokaz koliko je urađeno na ovom polju. Novinari se često bave političkim, a ne profesionalnim novinarstvom, pa se uvidom u podatke regulatornog tijela može utvrditi koliko često krše Etički kodeks novinara.

Na samom kraju sastanka, dr Halil Duković uručio je ekspertima ODIHR-a primjerak Izvještaja o radu Odbora za ljudska prava i slobode za 2017. godinu i Plana aktivnosti Odbora za 2018. godinu na engleskom jeziku kako bi se detaljnije upoznali sa radom ovog Odbora.

OKRUGLI STO
O POLOŽAJU BRANITELJA LJUDSKIH PRAVA U CRNOJ GORI,
održan u Podgorici 30. avgusta 2018. godine

U okviru posjete ekspertske misije ODIHR-a za oblast ljudskih prava Crnoj Gori održan je i Okrugli sto o položaju branitelja ljudskih prava u Crnoj Gori.

Na Okruglom stolu su učestvovali predstavnici državnih organa, civilnog sektora, eksperti ODIHR-a i predstavnici Misije OEBS-a u Crnoj Gori. U ime Skupštine Crne Gore učestvovali su poslanica Marta Šćepanović, predsjednica Zakonodavnog odbora i poslanik Miloš Nikolić, član Zakonodavnog odbora.

Na Okruglom stolu je bilo riječi o položaju branitelja ljudskih prava u Crnoj Gori, jačanju svijesti o odgovornosti države u njihovoj zaštiti i preporukama za rješavanje uočenih nedostataka i izazova.

U uvodnom panelu govorili su: Fana Delija, izvršna koordinatorka Centra za romske inicijative, Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Siniša Bjeković, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Omer Fisher, šef Odsjeka za ljudska prava u ODIHR-u.

Izvršna koordinatorka Centra za romske inicijative Fana Delija je govorila o svom životnom iskustvu i problemima sa kojima se suočava kao braniteljka ljudskih prava. Jedna od ključnih oblasti njenog rada je sprečavanje dječjih ugovorenih brakova u romskoj zajednici zbog čega je često bila u sukobu i sa pripadnicima svoje zajednice, jer je teško promijeniti tradicionalne i ukorijenjene obrasce ponašanja. Tokom posljednje tri godine uspjeli su da spriječe 57 dječjih ugovorenih brakova. Smatra da je veoma važno raditi na daljem jačanju svijesti svih građana o ljudskim pravima i slobodama, a posebnu pažnju treba usmjeriti na obrazovanje pripadnika romske populacije. Istakla je da ima punu podršku uže porodice što joj

daje podstrek za dalji angažman u zaštiti ljudskih prava. Najavila je da će Centar za romske inicijative pripremiti predlog za izmjene i dopune Krivičnog zakonika u dijelu koji se odnosi na dječji ugovoreni brak.

Generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica Leon Gjokaj je istakao da Ustav Cme Gore daje pravnu osnovu za promovisanje, jačanje i unapređenje zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda i potvrđuje obavezu Cme Gore da poštuje međunarodne standarde. Naglasio je da su usvojeni zakoni i strateška dokumenta čvrst garant opredjeljenja Vlade Crne Gore da ovom pitanju prilazi sa punom posvećenošću. Saopštio je da Vlada prepoznaje značaj saradnje sa civilnim društvom i međunarodnim partnerima i zaključio da je Crna Gora postigla vidan napredak u zakonodavnom i institucionalnom okviru za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Siniša Bjeković je istakao da je institucija Zaštitnika prirodni saveznik civilnog sektora. Podsjetio je na istorijat nastanka i razvoja civilnog društva u Crnoj Gori. Smatra da je civilni sektor imao važnu ulogu u obnovi nezavisnosti Crne Gore, kao i u stvaranju preduslova za članstvo Crne Gore u međunarodnim organizacijama. Cjelokupan proces evroatlanskih integracija praćen je aktivnostima civilnog sektora. Smatra da je u jednom trenutku došlo do zahlađenja odnosa između državnih organa i civilnog sektora, a ta kriza povjerenja traje do danas. Mišljenja je da u odnosu države i civilnog društva ponekad nedostaje komunikacije i razumijevanja.

Ekspert Omer Fisher je upoznao učesnike Okruglog stola sa ciljem njihove posjete Crnoj Gori i sa planiranim aktivnostima na izradi izvještaja o stanju branitelja ljudskih prava u zemljama koje će posjetiti u okviru prvog ciklusa monitoringa.

Dilnoza Satarova, savjetnica za ljudska prava u ODIHR-u je govorila o zaštiti branitelja ljudskih prava u regionu OEBS-a i odgovornosti koju države imaju u njihovoj zaštiti. Predstavila je Smjernice o zaštiti branitelja ljudskih prava koje je pripremio ODIHR. Saopštila je da je uloga branitelja ljudskih prava i građanskog društva veoma važna u ispunjavanju ciljeva OEBS-a, jer osiguravaju puno poštovanje ljudskih prava, osnovnih sloboda, demokratije i vladavine prava. Podsjetila je da ODIHR daje ekspertska mišljenja na nacрте zakona koji se tiču ljudskih prava i naglasila da zahtjev za stručnu podršku i ekspertsko mišljenje može biti upućen od strane Skupštine, Vlade ili Misije OEBS-a, dok organizacije civilnog društva ne mogu poslati takav zahtjev. Kada je riječ o izgradnji kapaciteta, ODIHR organizuje obuke za predstavnike državnih organa i organizacija civilnog društva, a trenutno razvijaju mobilnu aplikaciju za ljudska prava koja će biti dostupna u prvoj polovini 2019.

U okviru panel diskusije na temu „*Stanje u vezi sa braniteljima/braniocima ljudskih prava u Crnoj Gori*“ govorili su: Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava i pravde u NVO „Građanska alijansa“, Siniša Bjeković, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Koordinator Programa ljudskih prava i pravde u NVO „Građanska alijansa“ Milan Radović je ocijenio da je u proteklih deset godina ostvaren napredak u oblasti ljudskih prava u Crnoj Gori. Predstavnicima civilnog društva je data mogućnost učešća u raznim procesima, ali ključni problem je nepovjerenje između državnih institucija i nevladinog sektora. Govorio je zaštititi prava pripadnika LGBT populacije, slučajevima napada na novinare, pravima lica lišenih slobode i raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Siniša Bjeković je ukazao na važnost saradnje svih državnih organa sa civilnim sektorom i istakao da je institucija Zaštitnika otvorena za sve sugestije civilnog sektora koje smatra partnerima.

Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava

je podsjetio na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama iz 2017. godine koji je donešen radi poboljšanja institucionalne podrške zaštiti manjinskih prava, transparentnosti i efikasnosti procedura kojima se vrši raspodjela sredstava za realizaciju projekata namijenjenih očuvanju i razvoju nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda. Istakao je da je reforma Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava fokusirana na sprečavanje objektivno mogućeg konflikta interesa i uvođenje dvostepenosti kod odlučivanja o projektima, kao i na podizanje kvaliteta monitoringa i evaluacije projekata. Očekuje da će primjena ovog Zakona doprinijeti kontinuiranom poboljšanju stanja u ovoj oblasti.

U popodnevnom dijelu rada, učesnici su bili podijeljeni u četiri radne grupe koje su se bavile analizom položaja branitelja ljudskih prava u Crnoj Gori, utvrđivanjem izazova i davanjem preporuka za unapređenje stanja. Radne grupe su analizirale uključenost civilnog društva u društvene procese, finansiranje nevladinih organizacija i pristup fondovima, bezbjednost novinara i branitelja ljudskih prava i marginalizaciju rada branitelja ljudskih prava. Izvjestioci radnih grupa su predstavili rezultate rada i u diskusiji sa ostalim učesnicima razmijenili mišljenja o mogućim načinima rješavanja uočenih problema.

Eksperti ODIHR-a su ocijenili da je Okrugli sto bio veoma uspješan i da će im informacije koristiti u pripremi Izvještaja o stanju branitelja ljudskih prava.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković